

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Ταχ. Διεύθυνση: Πλ. Ελευθερίας

Ταχ. Κώδικας: 71 201, Ηράκλειο

Τηλέφωνο: 2813 400251-2

E-mail: vamvakasla@crete.gov.gr

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ**

Ταχ. Διεύθυνση: Πλ. Ελευθερίας

Ταχ. Κώδικας: 71 201, Ηράκλειο

Τηλέφωνο: 2813 400248

E-mail: koutentakia@crete.gov.gr

**Οδηγίες για τον περιβαλλοντικό καθαρισμό και την απολύμανση σχολικών
κτιρίων που έχουν εκτεθεί στον ιό SARS-CoV-2 καθώς και για τις καθημερινές
προληπτικές ενέργειες**

(Σύμφωνα και με τις επίσημες οδηγίες του Ε.Ο.Δ.Υ.).

1. Οδηγίες απολύμανσης

Λόγω της πιθανής επιβίωσης του ιού SARS-CoV-2 στο περιβάλλον για αρκετές ημέρες, οι χώροι και οι περιοχές που έχουν πιθανά μολυνθεί από τον ιό πρέπει να απολυμαίνονται πριν την επαναχρησιμοποίησή τους. Παρ' ότι δεν υπάρχουν ακόμα επαρκή δεδομένα για την αποτελεσματικότητα των διάφορων απολυμαντικών μέσων κατά του συγκεκριμένου ιού, είναι απαραίτητη η χρήση προϊόντων που περιέχουν αντιμικροβιακούς παράγοντες αποτελεσματικούς κατά των κορωνοϊών.

Αρκετοί αντιμικροβιακοί παράγοντες έχουν ελεγχθεί κατά διαφόρων κορωνοϊών (Πίνακας 1). Κάποια από τα ενεργά συστατικά, π.χ. το υποχλωριώδες νάτριο (που περιέχεται στην οικιακή χλωρίνη) και η αιθανόλη, χρησιμοποιούνται ευρέως σε μη υγειονομικές και μη εργαστηριακές μονάδες.

**Πίνακας 1. Αντιμικροβιακοί παράγοντες με αποτελεσματικότητα κατά
διαφόρων κορωνοϊών**

Αντιμικροβιακός παράγοντας	Συγκέντρωση	Ελεγμένοι κορωνοϊός
Αιθανόλη	70%	HCoV-229E, MHV-2, MHV-N, CCV, TGEV
Υποχλωριώδες νάτριο	0.1-0.5%	HCoV-229E
	0.05-0.1%	SARS-CoV
Ιωδιούχος ποβιδόνη	10% (1%)	HCoV-229E
Γλουτεραλδεΐδη	2%	HCoV-229E
Ισοπροπανόλη	50%	MHV-2, MHV-N, CCV
Χλωριούχο βενζαλκόλιο	0.05%	MHV-2, MHV-N, CCV
Χλωριώδες νάτριο	0.23%	MHV-2, MHV-N, CCV
Φορμαλδεΐδη	0.7%	MHV-2, MHV-N, CCV

Παρόλο που δεν υπάρχουν δεδομένα για την αποτελεσματικότητα των παραπάνω αντιμικροβιακών παραγόντων κατά του συγκεκριμένου ιού SARS-CoV-2, προτείνεται η χρήση 0.1% υποχλωριώδους νατρίου (αραίωση 1:50 αν χρησιμοποιείται οικιακή χλωρίνη αρχικής συγκέντρωσης 5%) μετά από τον καθαρισμό με ουδέτερο απορρυπαντικό. Για επιφάνειες που είναι πιθανόν να καταστραφούν από τη χρήση υποχλωριώδους νατρίου, είναι απαραίτητη η χρήση αιθανόλης με συγκέντρωση 70% κατόπιν του καθαρισμού με ουδέτερο απορρυπαντικό. Ο καθαρισμός πρέπει να γίνεται χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο προστατευτικό ατομικό εξοπλισμό. Πρέπει να ακολουθείται ο σωστός τρόπος εφαρμογής και απόρριψης του εξοπλισμού.

Ο απορριπτόμενος εξοπλισμός πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πιθανό μολυσματικό υλικό και να απορρίπτεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Εφόσον χρησιμοποιηθεί προστατευτικός εξοπλισμός που δεν είναι μίας χρήσης, επιβάλλεται η απολύμανσή του με τα κατάλληλα απολυμαντικά (π.χ. 0.1% υποχλωριώδες νάτριο ή 70% αιθανόλη) μετά από κάθε χρήση. Στην περίπτωση που χρησιμοποιηθούν άλλα απολυμαντικά, πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες του κατασκευαστή. Κατά τη χρήση των απολυμαντικών πρέπει ο χώρος να είναι καλά αεριζόμενος.

Ο προστατευτικός ατομικός εξοπλισμός περιλαμβάνει:

- **Μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας FFP2 ή FFP3**
- **Προστατευτικά γυαλιά**

- Προστατευτική φόρμα, αδιάβροχη, με μακριά μανίκια, μίας χρήσης
- Γάντια μίας χρήσης

Όλες οι επιφάνειες που έχουν ενδεχομένως μολυνθεί, όπως τοίχοι και παράθυρα, η λεκάνη της τουαλέτας και οι επιφάνειες του μπάνιου, πρέπει να καθαρίζονται προσεκτικά. Όλα τα υφάσματα (κουρτίνες, σεντόνια, κλπ) πρέπει να πλένονται με καυτό νερό (90οC) και προσθήκη απορρυπαντικού. Εάν κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό λόγω της φύσης των υφασμάτων, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ειδικά προϊόντα που περιέχουν υποχλωριώδες νάτριο ή απολυμαντικά μέσα ειδικά για τα υφάσματα αυτά.

2. Διευκρινήσεις σχετικά με την εφαρμογή της απολύμανσης

Οι διευκρινήσεις αφορούν τον καθαρισμό και την απολύμανση σχολείων/πανεπιστημίων, χώρων εργασίας, δωματίων ξενοδοχείων, χώρων αναμονής, μαθητικών/φοιτητικών εστιών και οικοτροφείων όπου έχει παραμείνει για κάποιο χρόνο ύποπτο ή επιβεβαιωμένο κρούσμα λοίμωξης COVID-19.

Οι δημόσιοι χώροι από όπου έχει απλώς περάσει το συμπτωματικό άτομο, όπως οι διάδρομοι, συστήνεται να καθαρίζονται σύμφωνα με τις συνήθεις διαδικασίες καθαρισμού του φορέα και πάντα σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή του απορρυπαντικού/απολυμαντικού και τη σχετική εθνική νομοθεσία.

Οι επιφάνειες με τις οποίες έχει έρθει σε επαφή το συμπτωματικό άτομο θα πρέπει να πλένονται και να απολυμαίνονται σύμφωνα με τις παραπάνω οδηγίες. Αυτές οι επιφάνειες περιλαμβάνουν : αντικείμενα που είναι εμφανώς λερωμένα/μολυσμένα με σωματικά υγρά όλες τις επιφάνειες που έχουν πιθανώς μολυνθεί όπως μπάνια, τουαλέτες, πόμολα, τηλέφωνα, θρανία, υπολογιστές κ.α.

Για τον καθαρισμό και την απολύμανση όλων των σκληρών επιφανειών, των πατωμάτων, των καρεκλών, των πόμολων, κ.α., πρέπει να χρησιμοποιούνται πανάκια/υφάσματα μίας χρήσης ή χαρτί καθαρισμού καθώς και σφουγγαρίστρες με αποσπώμενες κεφαλές. Τα πανάκια/υφάσματα, το χαρτί και οι κεφαλές από τις σφουγγαρίστρες θα πρέπει να απορρίπτονται μετά από κάθε χρήση σε ειδικές σακούλες και να αντιμετωπίζονται ως μολυσματικά απόβλητα στην περίπτωση που ο καθαρισμός αφορά χώρους από όπου έχει περάσει επιβεβαιωμένο κρούσμα. Πρέπει να αποφεύγεται το πιτσίλισμα και ο ψεκασμός κατά τη διάρκεια του καθαρισμού και της απολύμανσης.

Στην περίπτωση που κάποια αντικείμενα δεν μπορούν να καθαριστούν, πλυθούν ή/και απολυμανθούν όπως περιγράφεται παραπάνω, όπως π.χ. έπιπλα επικαλυμμένα με ταπετσαρία ή στρώματα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί καθαρισμός με ατμό.

Παρ' ότι είναι ακόμα άγνωστο σε ποιο χρονικό σημείο μηδενίζεται ο κίνδυνος μετάδοσης της λοίμωξης από το περιβάλλον, εκτιμάται ότι αυτός θα μειωθεί με την πάροδο του χρόνου. Μελέτες που έχουν γίνει με τους ιούς SARS-CoV και MERS-CoV δείχνουν ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, ο κίνδυνος είναι πιθανό να μειωθεί σημαντικά μέσα σε 72 ώρες. Για τον λόγο αυτό, αν είναι εφικτό, συστήνεται να γίνει ο καθαρισμός 72 ώρες μετά από την παρουσία του πιθανού ή επιβεβαιωμένου κρούσματος στο χώρο, γιατί το ικό φορτίο αναμένεται ότι θα έχει μειωθεί σημαντικά μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα.

Συστήνεται να κρατούνται τα στοιχεία επικοινωνίας του προσωπικού καθαριότητας στις περιπτώσεις πιθανού ή επιβεβαιωμένου κρούσματος, για πιθανή ιχνηλάτηση επαφών και παρακολούθηση για 14 ημέρες μετά τον καθαρισμό.

3. Ορισμοί:

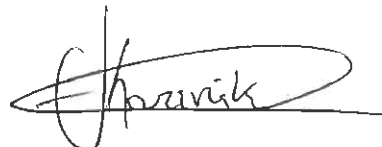
ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ: Ορίζεται ως η μηχανική απομάκρυνση (π.χ. με τρίψιμο) οργανικών ρύπων (π.χ αίμα, ιστοί) και ανόργανων ρύπων (π.χ. σκόνη) από μία επιφάνεια, από ένα εργαλείο, ή από τα χέρια με αποτέλεσμα τη μείωση του μικροβιακού φορτίου. Σαν διαδικασία ο καθαρισμός είναι απαραίτητο να προηγείται της απολύμανσης ακόμα και της αντισηψίας και της αποστείρωσης.

ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ: Είναι η διαδικασία με την οποία επιτυγχάνεται η αδρανοποίηση ή καταστροφή των παθογόνων μικροοργανισμών αλλά όχι των ανθεκτικών τους μορφών (π.χ. σπόροι, κύστεις) με χημικές ουσίες* (π.χ. αλκοόλη) ή φυσικές μεθόδους (π.χ. υψηλή θερμοκρασία) σε αντικείμενα, εργαλεία και επιφάνειες.

**ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΛΑΜΠΡΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΣ**

**ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΝΕΑΣ ΓΕΝΙΑΣ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΚΟΥΤΕΝΤΑΚΗ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Εικόνα 1: Οδηγίες παρασκευής διαλύματος χλωρίνης για τουαλέτες και γενικά επιφάνειες που έχουν επιμολυνθεί

Απολύμανση επιφανειών με χρήση οικιακής χλωρίνης
Αρχικά καθαρίστε τις επιφάνειες σχολαστικά με νερό και ουδέτερο απορρυπαντικό και αφήστε τις να στεγνώσουν

4 ποτήρια (1 λίτρο) νερό

4 κουταλάκι του τσαγιού
οικιακή χλωρίνη (20 ml)
(περιεκτικότητα 5.25%
Υποχλωριώδες Νάτριο)

Απαιτούμενος χρόνος δράσης 30 λεπτά

Μετά καθαρίστε τις επιφάνειες με φρέσκο νερό

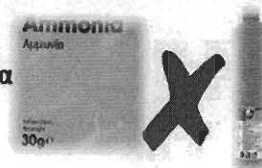
Σημείωση: Για τον καθαρισμό και την απολύμανση όλων των σκληρών επιφανειών, των πατωμάτων, των καρεκλών, των πόμολων, κ.α., πρέπει να χρησιμοποιούνται πανάκια/υφάσματα μίας χρήσης ή χαρτί καθαρισμού καθώς και σφουγγαρίστρες με αποσπώμενες κεφαλές.

Δρ. Αντώνιος Παπαδάκης Υγιεινολόγος M.Sc., M.Sc., Ph.D.

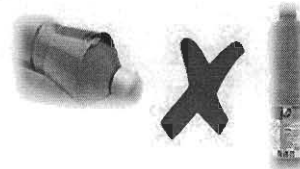
Εικόνα 2

Μην αναμειγνύεται τα παρακάτω προϊόντα

Χλωρίνη με αμμωνία: Αυτός ο συνδυασμός παράγει τοξικά αέρια, τις χλωραμίνες, οι οποίες είναι επιβλαβείς για τα μάτια και πολύ επικίνδυνες αν εισπνευσθούν. Προκαλείται δύσπνοια και πόνο στο στήθος.

Χλωρίνη με ξύδι: Όταν αναμειγνύονται παράγεται ένα θανατηφόρο μείγμα αερίων χλωρίου. Προκαλεί βήχα, αναπνευστικά προβλήματα, κάψιμο και υδαρή μάτια.

Οξυζενέ και ξύδι: Αυτός ο συνδυασμός παράγει υπεροξικό οξύ, το οποίο είναι πολύ επιβλαβές και μπορεί να βλάψει το δέρμα, τα μάτια και το αναπνευστικό σύστημα. Επίσης είναι πολύ διαβρωτικό.

Οινόπνευμα εντριβής και χλωρίνη: Αυτός ο συνδυασμός είναι ιδιαίτερα απαγορευτικός! Δημιουργείται μείγμα χλωροφορμίου και υδροχλωρικού οξέος.

